

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/100/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114201710
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114201710.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4 proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 21.1.2015 č. k. 10C/22/2014-57 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol, zamietol návrh na prerušenie konania a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že predmetom tohto konania je nárok žalobcu odôvodnený tým, že v pozícii oprávneného subjektu v exekučnom konaní pred zvoleným súdnym exekútorom podal návrh na zmenu súdneho exekútora a o tomto návrhu bol povinný exekučný súd rozhodnúť do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného. Okresný súd Vranov nad Topľou ako súd exekučný však rozhodol oneskorene, a teda po uplynutí zákonom stanovenej doby podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku. Súd prvého stupňa poukázal na obsah spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 9Er/196/2007. Zistil, že návrh oprávneného na zmenu exekútora bol podaný 15.10.2009 a dňa 19.3.2010 bolo vydané uznesenie, ktorým súd rozhodol o tomto návrhu. Súd prvého stupňa vec správne posúdil podľa zákona č. 514/2003 Zb. aj s poukazom na § 44 a nasl. Exekučného poriadku. Dospel k záveru, že v danom prípade dĺžka exekučného konania od podania návrhu oprávneného na zmenu exekútora do rozhodnutia súdu o tomto návrhu rozhodne nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Žalobu tak vyhodnotil ako neopodstatnenú, keď zároveň žalobca nepreukázal v tejto súvislosti vznik škody, či dôvody pre priznanie žiadanej nemajetkovej ujmy. Zároveň zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania, a to doby skončenia konania Okresného súdu Prešov sp. zn. 7C/6/2010. Poukázal na § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.. Zdôraznil, že nejde o prípad, kedy by sa v inom konaní riešila otázka významný pre rozhodnutie súdu, ktorú by si súd nebol oprávnený vyriešiť sám, ale ide o prípad, kedy otázku, ktorú je síce konajúci súd oprávnený riešiť ako otázku predbežnú, avšak z rôznych dôvodov je vhodnejšie vyčkať na rozhodnutie iného orgánu. Zamietnutím návrhu žalobcu na prerušenie konania bol rešpektovaný účel konania v zmysle § 6 O.s.p. a v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Súd nevidel dôvod prerušiť toto konanie, preto návrh zamietol. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalobca namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Zb.. V právnom štáte nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Poukázal v tejto súvislosti na čl. 144 ods. 1 Ústavy SR. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru ESLP v Štrasburgu. Žalobca nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústreďenej činnosti súdu, keď súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Žalobca ďalej predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti POHOTOVOŠŤ s. r. o., znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Týmto posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku, a to v posudku v určenej výške. Ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh na prerušenie konania z dôvodu, keďže prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základnej ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR, bol súd povinný pred rozhodnutím o veci o tomto návrhu osobitne rozhodnúť. V zmysle týchto dôvodov navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v ust. § 212 ods. 1, 2 O.s.p., spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu opodstatnené nie je.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo dl nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

21 škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto predpisu zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

Je však zároveň nutné zdôrazniť, že súd prvého stupňa pri aplikácii právnych predpisov a argumentácií vo svojom odôvodnení rozhodnutia nevychádzal z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení platnom od 01.01.2013, ako to tvrdí žalobca v odvolaní. Argumentácia súdu prvého stupňa je totiž založená na úplne iných okolnostiach, ako to bolo citované vyššie z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Je potrebné konštatovať, že v preskúmvanej exekučnej veci nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu SR, ktorý by prieťahy v konaní konštatoval.

Pokiaľ ide o konanie Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 9Er/196/07 je zrejmé, že tomuto súdu bol doručený návrh na udelenie poverenia pre súdneho exekútora dňa 23.2.2007. Exekučný súd vydal poverenie pre súdneho exekútora dňa 28.2.2007 a v priebehu exekučného konania, konkrétne 15.10.2009, oprávnený požiadal exekučný súd o zmenu exekútora postupom podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku. Exekučný súd výzvou z 26.10.2009 žiadal súdneho exekútora, ktorý bol poverený vykonaním exekúcie, aby sa vyjadril, či si uplatňuje trovy exekúcie s tým, že ak áno, je potrebné predložiť v tomto smere vyúčtovanie. Na túto výzvu reagoval súdny exekútor podaním z 11.1.2010, ktorým vyčíslil vzniknuté trovy exekúcie. O návrhu oprávneného na zmenu exekútora následne bolo rozhodnuté Okresným súdom Vranov nad Topľou dňa 19.3.2010, a to uznesením č. k. 9Er/196/2007-14.

Odvolací súd uvádza, že aj v súvislosti s rozhodovaním o zmene exekútora v danom prípade konajúci exekučný súd vo veci vykonával ďalšie s tým súvisiace úkony. Odvolací súd navyše akcentuje všeobecne známu skutočnosť, že žalobca na exekučnom súde v danom čase inicioval stovky exekučných konaní v typovo obdobných veciach. Je síce pravdou, že povinnosťou štátu je zabezpečiť, aby spravodlivosť bola poskytnutá včas, s tým však, že táto zásada platí pre štandardné situácie, kedy účastník obracajúci sa na súd so svojou vecou nemá dôvod zaujímať sa o pripravenosť súdu na poskytnutie súdnej ochrany jeho veci. No v prípade, ak sa jedna osoba v priebehu krátkeho času obráti na súd s množstvom nových návrhov, v rámci prevencie sa musí zaujímať o to, či a v akých podmienkach je súd jeho podania schopný vybaviť a je povinný akceptovať, že vybavenie jeho veci nemusí byť tak promptné, ako vybavenie vecí iných navrhovateľov.

Podporne táto okolnosť vyplýva aj z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 606/2012 zo dňa 14.12.2012, ktoré sa týkalo sťažnosti žalobcu v obdobnej veci. V nej bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podaná 15.8.2011, nasledovala výzva na predloženie rozhodcovskej zmluvy zo 16.4.2012, ktorá bola predložená 4.5.2012 a uznesením z 5.10.2012 bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá. Ústavný súd SR okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že sťažovateľ - žalobca, podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom.

Je tiež potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil v tejto súvislosti relevantné dôkazy. Taktiež nepreukázal dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým uskutočnením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, pretože táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, keďže samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich preukázania. Rovnako nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetnej exekučnej veci a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Pokiaľ ide o návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že na Okresnom súde Prešov prebieha pod sp. zn. 7C/6/2010 konanie o náhradu škody pre porušenie práva Európskej únie, ktorého sa mal podľa žaloby dopustiť Okresný súd Prešov v exekučnom konaní vedenom proti žalobcovi na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky, v ktorom sa vymohlo plnenie na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, odvolací súd poukazuje na § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., podľa ktorého pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že prerušenie konania z tam uvedených dôvodov je fakultatívne, teda súd nie je povinný prerušiť konanie ani v prípade, že by inak boli splnené podmienky podľa tohto ustanovenia. Pripustenie dôvodu prerušenia konania len preto, že na súde

sa vedie iné konanie s tými istými účastníkmi by bolo porušením práva účastníkov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V danom prípade je potrebné prihliadať na legitímne očakávania účastníkov, preto konanie v inej veci nemôže byť dôvodom na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.. Využitie možnosti prerušiť konanie sleduje záujem hospodárnosti. Odvolací súd zdôrazňuje, že prerušenie konania o náhradu škody štátu spôsobenú nesprávnym úradným postupom do skončenia konania o prejudiciálnej otázke, nesleduje záujem hospodárnosti. Je potrebné zdôrazniť, že Slovenská republika má vnútroštátne pravidlo, ktoré umožňuje exekučnému súdu netrvať na materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku (porov. uznesenie Súdneho dvora EÚ vo veci žalobcu POHOTOVOSTĚ/N. C-76/10, tiež rozsudok C-40/08 Asturcom). Spomínané pravidlo umožňujúce preskúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul z hľadiska imperatívu dobrých mravov zákon stanovuje v § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní účinného do 31.12.2014 a v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Keďže zo žiadneho ustanovenia Ústavy SR nemožno vyvodiť, že prerušením konania jeho účastník stráca právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, musí sa všeobecný súd pri uplatňovaní procesného postupu podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., riadiť i požiadavkou, ktorá je zakotvená v tomto článku ústavy a ktorá ukladá povinnosť prijať príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (I. ÚS 21/00).

So zreteľom na všetky tieto dôvody odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto konaní trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.